

REVISTA
DE L'OBRA
CULTURAL BALEAR

Es Molí Nou

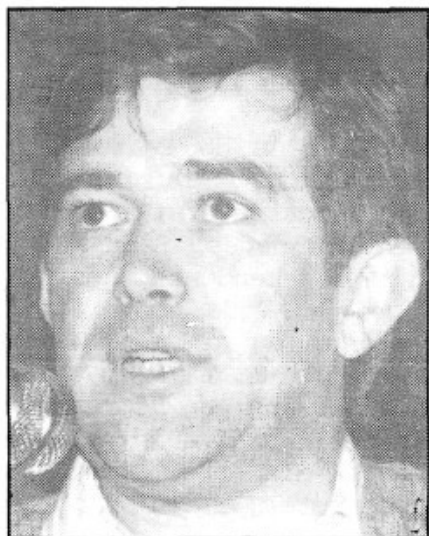
VILAFRANCA DE BONANY

MAIG DE 1987

NÚMERO 12

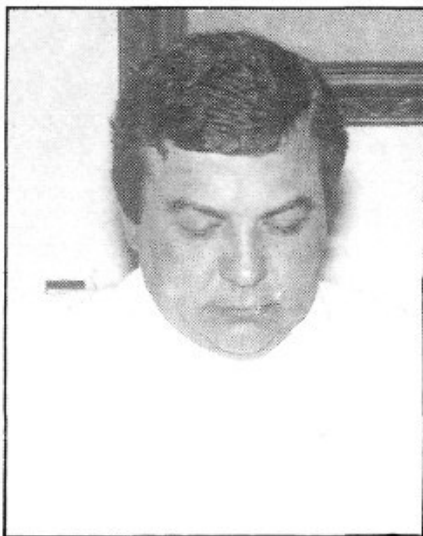
QUATRE HOMES I... UNA CADIRA

PSOE

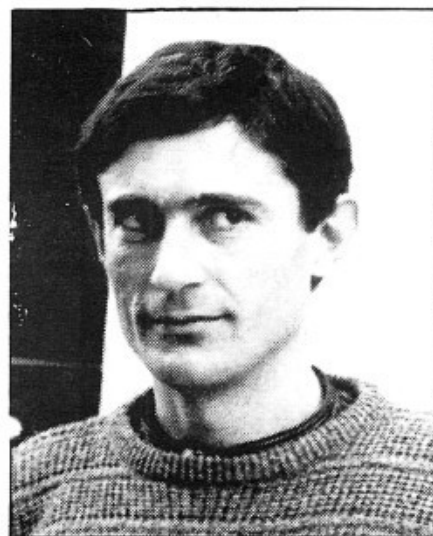
Biel "Rosset"

AP

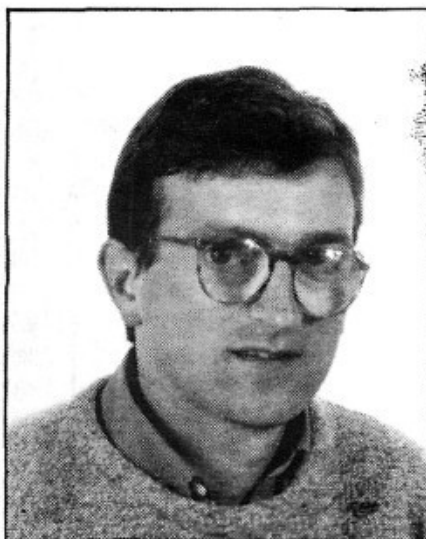
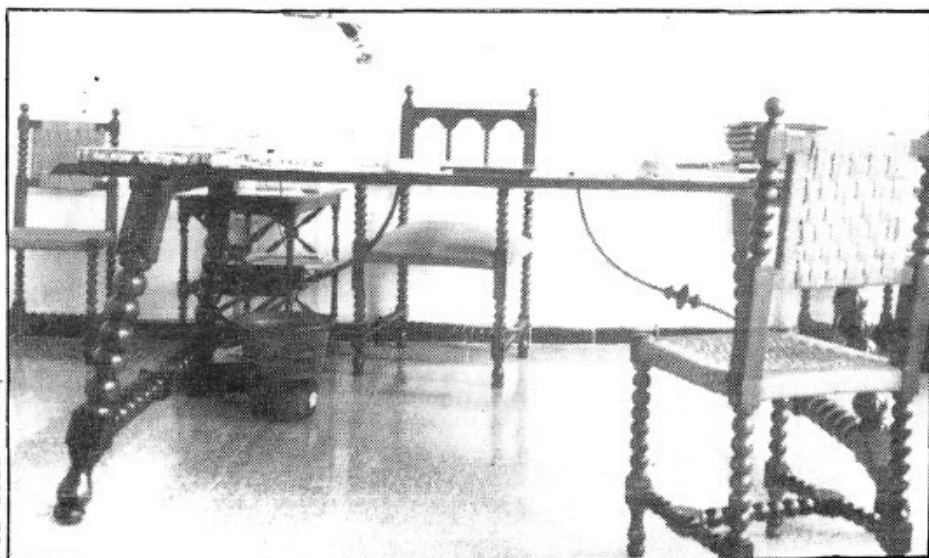

Bernat "Cambuix"

PSM

Pep "Mercader"

UM Antoni "Torretes"

**28.500.000.- PRESSUPOST DE
L'AJUNTAMENT PER A 1987.**

**ES PREPARA EL IV
TORNEIG DE FUTBITO**

Eleccions 87

Un cop més el sistema democràtic ens porta a la cita amb les urnes per a què poguem decidir per nosaltres mateixos, qui ha d'esser el batlle de Vilafranca en els pròxims quatre anys, qui ha de ser el president de la Comunitat Autònoma i quines persones ens han de representar en el Parlament Europeu.

"ES MOLÍ NOU", amb tal motiu, ofereix una edició especial en la que tots els partits i polítics locals han estat convidats a exposar els seus programes.

OBRA CULTURAL BALEAR

DELEGACIÓ DE VILAFRANCA

REVISTA "ES MOLÍ NOU".

Dip Leg. PM-366-1986
C. Joan Barceló, 29.
VILAFRANCA

REDACTORS I COL.LABORADORS.

Francesc Amengual.
Cati Barceló.
Miquel Barceló.
Antònia Bauzà.
Joan Bauzà.
Llorenç Bover.
Bartomeu Català.
Damiana Huguet.
Antoni Nicolau.
Bartomeu Tauler.
Cati Rosselló.
G.O.B.

NOTA

El moviment demogràfic inclòs en el "Noticiari de la Vila" (pag. 22) és entre el període; del 15 d'abril al 20 de maig.

VILAFRANCA DAVANT LES ELECCIONS

No fa gaire dies es projectava a Ciutat la pel·lícula "El color del dinero" amb Paul Newman i Tom Cruise. La sinopsis de la pel·lícula és la següent: Un vell campió de billar coneix casualment a un jove jugador amb gran possibilitats d'arribar a ésser també un campió i decideix introduir-lo dins l'ensenyament del joc. Primerament li ensenya que abans de saber guanyar, ha de saber perdre.

Aquest joc també es podria aplicar dins el camp de la política, malgrat que no sigui així en la política estatal, autonòmica i local. Però aquesta darrera, repercuteix en la major part dels casos, negativament dins l'àmbit del poble.

Aquesta és una de les raons que fan que el nostre poble estigui mancat de realitats i sobrat de falses promeses. La manca de preparació, tant en el camp de la cultura, com en el dels esports, com en el de l'economia etc., dels nostres dirigents i polítics, i sobre tot la poca solidaritat d'uns amb els altres, fan que Vilafranca vagi decaient paulatinament fins arribar a adquirir, avui per avui, un nivell tan baix que se'l pot qualificar de dramàtic.

El tema del camp d'esports, la casa de cultura, una cooperativa, tant agrícola com de teuleres, la residència de la tercera edat, l'escola pública, la carretera, l'escorxadó, el cementeri, el clavegueram, aigües netes, Sant Martí, zones verdes i un llarg etcètera, són temes pendents, assignatures pendents, que ja comença a ser hora de convertir-les en realitats, i no, com hem dit abans, en falses promeses electorals. És per això que des de "Es Molí Nou", instam a les forces polítiques de Vilafranca que ens han de representar durant els quatre anys vinents, unifiquin esforços i criteris per treure endavant tots els problemes abans esmentats, el que significaria el benestar en el futur del nostre poble.

Recordem que a les primeres eleccions el Sr. Rodríguez Miranda, representant de la desapareguda UCD, en el miting celebrat a Ca Na Caia i a la pregunta d'un assistent que li demanà com estava els tema dels cambrers d'hotel, el Sr. Miranda contestà: "Està damunt el "tapete"". Normalment a les nostres cases, hem vist freqüentment des del moment de néixer fins a la nostra partida, el mateix "tapete" damunt la taula del menjador. Esperem que aquest "tapete" dels nostres regidors, el poguem veure substituït per "realitats". I per si no ens heu entès, el que volem dir amb les paraules anteriors, idò, que els nostres futurs regidors que sortiran elegits el proper 10 de juny, regeixin, que és el que els toca fer i que no deixin els assumptes damunt la taula fins que es podreixin, intentant solucionar-ne uns quants, poc abans de tornar-hi haver unes altres eleccions.

Demanam que lluitin i que s'esforcin, que aquests són els únics motius vàlids per presentar-se i que per això molts prediquen per convèncer i sortir elegits, que d'una vegada per totes es posin a treballar per un poble on es pugui viure millor, un poble que estigui orgullós de ser-ho, un poble viu que pugui créixer i no agonitzar, en definitiva, un poble amb més capacitat econòmica i cultural.

Si és així, VILAFRANCA els ho agrairà.

Fa ara cosa d'un any que aquesta publicació, "ES MOLÍ NOU", sortia per primera vegada als carrers de la vila. Com si haguèssim perduda la noció del temps, ens sembla que que era ahir quan ens afanyavem entre alè i alè per acabar la confecció i el muntatge del número 1 de "ES MOLÍ NOU".

Entre la nit del divendres 23 de maig i el dissabte 24, prop de 700 exemplars arribaven a cada indret de Vilafranca. De la nit al dia, havia nascut un nou medi de comunicació local amb l'objectiu de poder informar, de la millor manera als vilafranquers, malgrat sempre, dins unes possibilitats limitades degut a la nostra manca de professionalització.

Ens alegrem d'haver comptat amb un bon nombre de col.laboradors que han fet possible que "Es Molí Nou" pogués sortir amb setze pàgines i en algunes ocasions vint. A ells els encoratjarem a que segueixin posant, mes a mes, una pedreta, una col.laboració en aquest "Molí".

Als socis els hi hem - d'agrair que amb la seva quota facin possible el suport econòmic de la publicació. A tots els lectors en general els hi agraim la seva atenció cap a les nostres pàgines i a nosaltres mateixos, a l'equip redactor i de muntatge, deixau-nos amics col.laboradors, amics subscriptors i amics lectors, que ens regalem amb una mica de satisfacció. Satisfacció d'haver complert, de la millor manera que hem sabut, amb el propòsit de dur-vos cada mes als vostres llars tota la informació local que el temps lliure ens ha permès recaptar, totes les opinions que redactors o lectors us han volgut fer arribar i totes aquestes col.laboracions que han animat a la redacció a treure endavant l'empresa cultural.

"ES MOLÍ NOU" ... UN ANY DESPRÉS.

Des de la nostra línia editorial hem intentat des del primer moment mantenir una postura coherent i imparcial amb els temes tractats en aquesta secció. Sobre aquesta línia ens agradaria que es fes realment el judici sobre la independència d'aquesta publicació i no sobre les opinions dels redactors o col.laboradors en certs temes tractats en les pàgines de la revista. Recordam que, en tot cas, l'opinió de la revista s'ofereix a través de la "EDITORIAL" i en cap ocasió mitjançant un article firmat.

Com a mitjà també de crítica, acceptam de bon grat les crítiques que rep "Es Molí Nou";

sempre que es facin de forma despersonalitzada i racional.

La revista no ha estat ni ha d'esser cap instrument polític que serveixi als interessos d'un grup polític determinat. I no perquè gent de determinada simpatia cap a un o altre grup treballin en aquesta publicació, es pot acceptar que "Es Molí Nou" sigui un medi "manipulat".

Hem estat i som conscients que mai la nostra feina serà del gust de tots. Per això, voldriem que certes "crítiques intoxicades" de cert bubotisme, es desintoxicassin sense excitacions de cap tipus i canviassin paraules per lletres i que entrin per la porta oberta, una i grossa, que té "ES MOLÍ NOU".

L'Equip de Redacció de la revista "ES MOLÍ NOU", no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen.

Su Hipermercado favorito

HIPER MANACOR

O F E R T A

Del 15 al 30 de Mayo

ALIMENTACION

ACEITUNAS RELLENAS EL TORDO 450 gr.	85
ACEITUNA MANZANILLA FRAGATA 550 gr.	
C/H, S/H	145
KETCHUP CASTER 300 gr.	63
MEJILLONES GORRY 1/4.	69
COLA CAO 900 gr.	394
CHOCOLATE NESTLE EXTRAFINO 150 gr.	89
GALLETAS GIRASOL RIO pak 3-u. 600 gr.	148
CAFE SOLUBLE DAMA DE ESPAÑA	
NORMAL 100 gr.	289
CAFE SOLUBLE DAMA DE ESPAÑA	
DESCAFEINADO 100 gr.	338

BEBIDAS

TRINARANJUS 2 l.	175
SEVEN UP 2 l.	175
VINO MATEUS ROSE	353
VINO LOS MOLINOS B. T. y R.	81
FUNDADOR 1 l.	478
VERMOUT AGUILA ROSSA	199

PERFUMERIA

PERLAN 1 l.	256
LUZIL CONCENTRADO 5 kg.	699
COLON 5 kg.	699
GEL TULIPAN NEGRO 1 l. - esponja regalo	216
GEL TULIPAN PLATA 1 l. - esponja regalo	216
PAÑAL DODOT DOBLE ELASTICO T-G 60 u.	1.553
LOTE 3 PERCHAS	112

CONGELADOS

CALAMAR ROMANA PESCANOVA 400 gr.	301
PORCIONES MERLUZA 400 gr. PESCANOVA	242
ENSALADILLA 400 gr. PESCANOVA	76
GRATINADO DE MERLUZA PESCANOVA	190
CALAMAR OLIVER	164 pts. kg.
CUERPOS OLIVER	549 pts. kg.
RAPE OLIVER	598 pts. kg.
PESCADILLA OLIVER	244 pts. kg.
RODAJAS MERLUZA OLIVER	268 pts. kg.

CALZADO Y TEXTIL

CALCETIN DEPORTIVO todas tallas	170
CALCETIN NIÑO VERANO	157
BRAGAS SEÑORA todas tallas	99
CAMISAS CABALLERO	900
CAMISAS ALGODON UNISEX	1.828
FUNDAS COLCHON MATRIMONIO	588
FUNDAS COLCHON PLAZA	474
ZAPATOS Y SANDALIAS PIEL NIÑO Y NIÑA	600

*Alta Calidad
a Bajo Precio*

ORACIÓ PEL GERMÀ FRANCESC MAYOL

Sr. Director de "Es Molí Nou", li agrairia que publicàs aquesta carta en la seva revista, ja que a la revista "Santa Bàrbara" no la m'han volguda publicar.

En el número 76 de la revista Santa Bàrbara vaig llegir un escrit del prevere Mateu Bauzá i en el que ens volia fer recordar lo dolents que foren els republicans en la passada guerra civil del 36, a la vegada demanava que pregàssim al màrtir i futur beato. A mi, malgrat no esser vilafranquera de naixement m'encanta el fet de poder tenir un beato de Vilafranca i per això li voldria fer arribar aquesta oració.

"Germà Mayol, tu que estàs amb Déu i pots parlar amb ell, prega-li per a què els homes de la terra siguin millors i que no pensin tant en guerres. Que els capellans, que són els seus ulls i ministres a la terra vegin les coses així com són o així com foren i que no emprin les esglésies, ni les escriptures sagrades per enganyar a la gent. Que no es fiquin en política, sinó que donin exemple de bondat i no vulguin esser els pastors dels rics sinó més be que ajudin als pobres. Ells, els pobres, també tenen dret a bons col.legis, com els dels capellans, que són els més cars.

Aquí un dels teus "ministres", ens ha contat una anècdota teva sobre una gallina. Sabs tu, que hi ha pobres que no sols no mengen gallina sinó que ni tampoc veuen les plomes?

Be, Germà Mayol no et vull cansar-te més, però ja que una demana permet m una cosa més. No sé si ja sabs que aquí a la terra et volen fer beato... be, idò el que et deia, voldria que li diguéssis a Déu quan parlis amb ell, que a la zona roja també hi hagué molts bons homes que també foren màrtirs i prou d'ells per culpa de l'església. Sinó, mira el que li passà a Francesc.

Francesc era un home honrat i treballador, que tenia al seu càrrec a la seva mare, que era cega i a una germana paralítica. Per setmana santa, com un bon cristià, se'n va

anar a confessar i després de confesar-li al capellà que era d'un comitè, va partir cap a casa tot feliç perquè es considerava un home net. A les 12 del mateix vespre anaren els falangistes a cercar-lo i el fusellaren. Veus com fou màrtir de l'església?. Ja sabem que tu fores mort per Déu, però aquest també fou mort pel seu ídol, "Espanya". Per això et deman que quan et beatifiquin te'n recordis d'aquest home, que com altres foren martiritzats també.

I ja per acabar, beneix aquest el teu poble i als seus habitants per a què sense discriminació poguem viure tots en pau, pels segles dels segles, Amén.

CATALINA LLITERAS.

SOBRE ELECCIONS

"ES MOLI NOU", ha tengut accés a la pròxima campanya electoral dels partits polítics i és del parer que en vista de l'èxit obtingut a les darreres eleccions, en les que cada partit parlava bé dell mateix i malament dels altres i això no va dur res positiu i a més la gent només hi assistia per menjar coca (recordau que s'ha d'ensumar i menjar per quatre anys), hem decidit suprimir els parlaments i posar pel.lícules. Aquí teniu la llista:

A.P.: Kramer contra Kramer.

C.D.S.: Tornar Començar (Volver a empezar).

U.M.: El colós en flames (El Coloso en llamas).

P.S.O.E.: La caiguda dels déus (La caída de los dioses).

P.S.M.: Els binguers (Los bingueros).

P.C.E.: A la recerca de l'arca perduda (En busca de la arca perdida).

E.U.: Cercant desesperadament a Susan (Buscando desesperadamente a Susan).

FRANCESC AMENGUAL.

UM: ANTONI "TORRETES"

Toni Nicolau, rep el primer bateig de foc dins el camp de la política com a número u, a les llistes d'Unió Mallorquina, per ocupar el càrrec de batle al nostre Ajuntament.

Durant l'entrevista, no es batega ni mica en respondre a les preguntes. Home tècnic, la pràctica l'haurà de jutjar durant els pròxims quatre anys davant els seus votants o el mateix poble.

Pensatiu i raonador sobre la problemàtica existent, inquiet per dur endavant tot el programa polític, econòmic, social, cultural, etc., que en sortir aquest número ja estarà enllestit del tot.

- Qui vota els membres de la Comissió de Govern de l'Ajuntament?

- El poble.

- Quin any Vilafranca va ser municipi independent?.

- No ho sé.

- Quines són les mesures concretes que s'han d'adoptar en el tema del camp d'esports?.

- No tenc gens d'informació sobre el camp d'esports; per altra banda el batle no es preocupa gens de donar-ne. Ignor si hi ha un avantprojecte, però el que s'ha de donar és prioritat a la construcció d'un poliesportiu municipal.

- Quin és el nom antic del Puig de Bonany?.

- No ho sé.

- Com es decideix si un ple ha de ser públic o no?.

- Ho decideix el batle.

- Es pot fer servir la unitat sanitària de la Vila com a consulta privada?.

- Si és municipal, no.

- Per què?.

- Perquè si és municipal no és pública, per tant no pot esser privada.

- Què vol dir Vilafranca?.

- Vilafranca, en primer lloc, representa el poble o el topònim del poble allà on vaig néixer. Lo segon és que en l'edat mitjana es crearen les viles

franques que tenien una sèrie de prerrogatives i privilegis que no tenien els altres pobles.

- Et comprometries des de l'Ajuntament a dur endavant una cooperativa agrícola?.

- Sí, sí, és necessària, i per cert hi ha una persona a les nostres llistes que està bastant interessada en aquest tema.

- Com la duries endavant?.

- A Vilafranca una cooperativa agrícola només es pot formar d'una manera, l'única solució es començar des d'abaix. Jo en certa ocasió a un escrit a la revista Santa Bàrbara ja ho comentava. L'únic motor del poble

és l'Ajuntament, el poble per si mateix no pressionarà perquè es faci una cooperativa. L'Ajuntament com a motor, com ho ha de fer per muntar una cooperativa?. El primer i més senzill de tot és que s'ha de posar d'acord amb altres cooperatives de la comarca, i per exemple abans de començar les tasques agrícoles, l'avantprojecte d'una cooperativa informi als foravilers que s'han duit una sèrie de camionades d'abono més barat que als magatzems, els foravilers hi acudirán i a mesura que hi acudeixin se'ls informa de la manera de formar una cooperativa i dels avantatges o millores que es puguin aconseguir. Això ha d'esser el punt de partida d'una cooperativa, després ja es pot fer de mil maneres. Crec que començant amb abonos, fertilitzants, compra d'ametles, garroves, etc. En definitiva, evitar els intermediaris.

- Hi pot haver debat en el ple de l'Ajuntament durant l'apartat de precís i preguntes?

- Es ben clar que si hi ha temps i els punts de l'ordre del dia s'han acabat, per mi que sempre hi ha d'haver torn obert de paraules.

- Qui són els dos premis d'Honor de les Lletres Catalanes nats a les nostres Illes?

- Supòs que deuen esser en Moll i n'Alcover.

- Què significa

Diria als meus votants que no es deixin dur per les diferències personals, sinó que les deixin a part i d'una vegada es dediquin a fer poble".

per a tu la paraula "nacionalisme"?

- La primera cosa és estimar la terra i la segona defensar la llengua, la cultura i la tradició.

- Per què el nom de la nostra llengua és "Català"?

- Lo nostro no és una llengua, és un dialecte del català. La llengua mallorquina com a tal no existeix, és una modalitat del català. Això sí que ho tenc ben clar.

- Com trobes que funciona "l'escola d'allà dalt".

- La meva filla encara no està en edat escolar, per tant no n'estic al corrent.

- Qui vota el president de les comissions informatives de l'Ajuntament?

- El batle, que fa el que vol.

- Creus que la residència per a la tercera edat ha de ser privada?

- En absolut.

- Per què?

- La residència de la tercera edat està orientada cap al poble, no pot ser privada, sempre ha de ser municipal i els òrgans de gestió no poden recaure solament en una persona, sinó que ha de ser en un patronat. Si tant vols,

per exemple, el batle, la mare superiora, el president de la tercera edat, etc.

- Qui va ser l'impulsor del diccionari Català-Valencià-Balear?

- Mossèn Alcover.

- Saps escriure en la nostra llengua?

- Sí.

- Escriu qualche cosa per als teus votants per a què ho poguem reproduir a la revista.

- Als meus possibles votants solament els diria que no es deixin dur per les diferències personals, sinó que les deixin a part i d'una vegada es dediquin a fer poble.

- Creus que l'Ajuntament ha de fer qualche cosa en el tema de la joventut?

- Ho ha de fer tot.

- Què concretament?

- La joventut l'hem de tractar abans de la joventut, o sigui a la infància. S'han de potenciar el que en el meu temps es deien activitats escolars. Es poden potenciar a través de clubs d'esplai o d'altres que es creïn. Se'ls ha d'ensenyar a viure en comunitat sense diferències amb els altres, això partint de l'edat preescolar i més envant s'ha de completar amb altres tipus d'activitats com són campaments,

"Un batle ha d'esser el més obert possible".

"L'Ajuntament ho ha de fer tot per la Joventut".

"La residència de la tercera edat no pot esser privada".

esports, activitats culturals,...

- Estàs disposat si surts elegit a complir la llei fent declaració a l'Ajuntament dels teus béns i de les teves activitats econòmiques?.

- Sí, si hi estic disposat. Inclús davant notari si importa.

- Què significa per a tu la paraula "cultura"?

- La paraula cultura: enriquiment interior, educació en una paraula.

- Et comprometeries a crear una Casa de Cultura per donar cabuda a tots els grups culturals de la Vila?.

- No tan sols em comprometeria, sinó que és la meua intenció.

- Com ho faries?.

- El primer de tot s'ha de cercar una seu social, llavors s'ha d'anar a cercar la col.laboració de les diverses entitats culturals per fer-les participar.

- Et comprometeries a publicar cada any, com fan a altres bandes, un butlletí informatiu de les activitats de l'Ajuntament, fent referència especial als acords presos i a l'economia municipal?.

- No cada any, sinó cada mes.

- Quina diferència històrica hi ha entre "vila" i "poble"?

- Supòs que es devia donar el nom de "vila" a petites agrupacions i "poble" quan ja era més gran.

- Aprovaries la construcció a la vila d'un edifici d'estil modern amb més de quatre

pisos?.

- No sols això, sinó que també prohibiria l'ús d'uralita.

- Quines mesures concretes proposaries en matèria urbanística?.

- Faria un comitè d'assessorament.

- Si fossis batle, inclouries a la Comissió de Govern membres d'altres grups polítics diferents del teu?.

- Un batle ha d'esser el més obert possible.

- Per què?.

- Per donar cabuda a tota la gent del poble. El batle de Vilafranca és el batle dels seus 2.158 habitants, no només dels seus votants. En certa ocasió vaig escriure a la revista "Santa Bàrbara": "la riquesa d'un poble no són els seus doblers, sinó la seva gent".

- Qui va ser el fundador de la Vila?.

- No en tenc ni idea.

- Quin any?.

- No ho sé.

- De totes aquestes paraules, defineix les que més t'agradin: Poble, Estat, Nació, Espanya, Mallorca, Països Catalans.

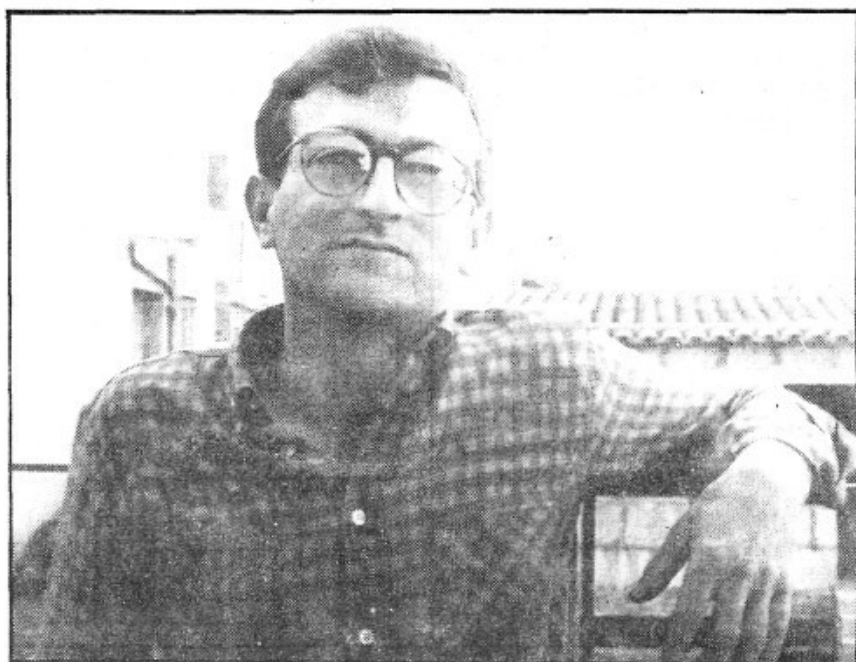
- Segons en Josep Guia, vice-rector de la Universitat de València, ja no som Països Catalans, tot és Catalunya: Catalunya Nord, Catalunya Sud i Catalunya Insular. Això a lo millor ja és molt avançat.

- Qui va ser l'impulsor del Decret de Nova Planta, quin any i què significa per a nosaltres, històricament?.

- Ara no sé si va esser en Felip II o en Carles V, em pareix que era devers el segle XV. Es un intent més de suprimir-nos com a poble, com a llengua, com a cultura. Ens volen borrar del mapa, és un intent més

- Quantes vegades has anat a la biblioteca de la Vila?.

- A la biblioteca de la Vila només hi

vaig quan he de donar sang, i aprofit per fullejar una mica.

- Diguès un parell de títols de llibres que hi ha allà.

- El diccionari de Pompeu Fabra i el diccionari de n'Alcover.

- Com creus que hauria d'esser "Es Molí Nou"?

- Ara em fas pensar. El primer de tot, hi ha un capdavanter seu que es tractat de radical. Crec que els capdavanters han de ser molt moderats.

- Quin títol de la Constitució regula les Autonomies i què en penses de la nostra?

- No sé aquest apartat. La nostra té un bon Estatut que no s'aplica en absolut.

Per aplicar aquest Estatut d'Autonomia, bé, el primer de tot que han de canviar és el President i fer veure al qui entri que som un poble.

- Saps qui va escriure:

"A vegades és necessari i forçós que un home mori per un poble però mai no ha de morir tot per un home sol". (un poble

- Això em sona a Che Guevara o a una ideologia pareguda.

- Què en penses?.

- Em pareix molt bé a mi que som cristià. Crist és tot un exemple d'això.

TEXTES I FOTOGRAFIES

Francesc Amengual.

VILAFRANCA

COMPOSICIÓ DE LES TAULES ELECTORALS A VILAFRANCA.

TAULA DE DALI

- Sebastià Nicolau Garí.
- Antònia Gayà Sansó.
- Joan Riera Botellas.

TAULA DE BAIX

- Tomeu Riera Soler.
- Joana Barceló Amengual.
- Tomeu Barceló Vázquez.

opinió

HO SOM, TOIXARRUTS...

Les passades Festes de Pasqua vaig poder notar –almanco a la nostra contrada– un fort augment de participació de la gent en les celebracions de l'església. M'he preguntat quins podrien esser els factors d'aquesta assistència més nombrosa, i no descarto un cert "recuperacionisme" de les tradicions, el clima de bon temps... fins i tot les "properes eleccions". Però pens que algun altre fenomen misteriós exerceix la seva influència. I gos creure que, també per a aquells que no participaran gaire més a les nostres eucaristies i no es comprometran massa en comunitat, pot haver estat un impacte la topada, més lleugera o més reposada i profunda amb la Paraula del Crist Vivent, amb les Escripures, amb el Gest de la Fracció del Pa – Missa, com a presència del Senyor que compromet.

Part damunt i part davall tots els factors humans, tots els involucionismes, tot el "folklorisme" d'una religiositat popular no sempre vital i sincera, hi batega l'experiència de la Resurrecció. I això no és cosa que s'hagin inventat o cercat els deixebles –els capellans, diríem– sinó que és una realitat poderosa que ens ve donada pel Pare i pel Senyor Jesús. És Jesús ressuscitat qui se'ns imposa i se'ns fa present, venç els nostres dubtes i resistències i es fa reconèixer precisament en la comunitat creient.

Comparant, doncs, el pelegrinatge cap a Emaús amb el nostre poruc caminar de cristians, ¿què en direm de les nostres misses de cada diumenge? ¿No hi trobam encara per una part massa "posat trist", o per altra "la pressa que acabi", "avorriment" o "rollo"?

El Jesús que ens acompanya no té res de trist, ni d'avorrit. Ah! si les nostres Celebracions fossin veritaderes trobades amb el Senyor, que ens encenguessin el cor, que ens qüestionassin de veres, que ens urgissin la tasca d'estimar els germans...

Però ens costa d'entendre, tenim molt de toixarruts. No acabam de creure que la sang, patiments i malentesos –que no són bons per ells mateixos– ens van aparellant una meta de felicitat i de glòria.

Aposta, el creient que és capaç d'arriscar-ho tot, encara que passi moments mals d'empendre, viu feliç sense perdre la serenitat, perquè ha rebut com a do del Ressuscitat tenir posada en Déu la fe i l'esperança.

Bartomeu Tauler

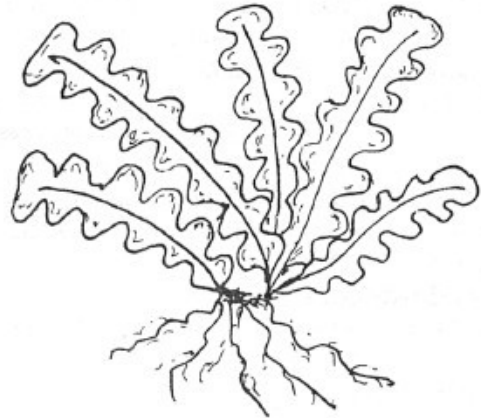
PLANTES MEDICINALS DE LA FLORA DE MALLORCA

BARTOMEU CATALÀ

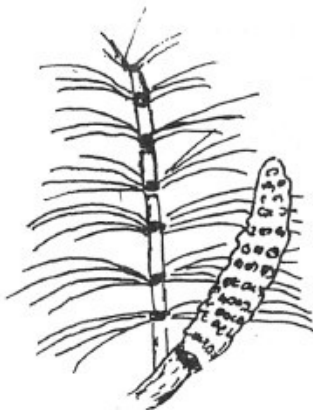
CAMAMIL·LA DE MUNTANYA

Santolina Chamaecyparissus.— La infusió de sis o set flors per tassa d'aigua, es tònica, calmant, digestiva, antiespasmòdica, bermífuga, i febrífuga. Es posa dins les caixes i armaris per allunyar els insectes.

DAURADELLA

Ceterach Officinarum.— És astringent, pectoral i diurètica. S'emptra per rebaixar la sang; contra la tos pulmonar i malalties pulmonars; trenta grams per litre d'aigua, fent-la bullir una estona. També fa tornar rossos els cabells.

COA DE CAVALL

Equisetum Maximum.— Serveix per polir els metalls. Els romans es menjaven els ulls tendres com espàrecs. És astringent i diurètica indicada en la hidropèsia, mal de pedra, disenteria, emoptisis, ematúria i altres hemorràgies. Favoreix la recalsificació dels tuberculosos. Se'n pren les tiges estèrils, collides a la Primavera ja seques. Un bulliment de trenta o cinquanta grams durant mitja hora dins un litre d'aigua. Tres tasses al dia.

EUCALIPTUS

Eucalyptus Globulus.— La infusió de fulles és molt útil per combatre les malalties de les vies respiratòries, bronquitis, constipats, grip i asma. Mija fulla per tassa fent-la bullir durant un minut, dues o tres tasses al dia; en més quantitat pot provocar gastroenteritis i altres dificultats. l'essència d'eucaliptus i l'eucaliptol s'administren en forma d'injeccions, pastilles, etc. Els arbres es planten per dessecar les terres pantanoses.

«EL FUTUR DE VILAFRANCA ESTA EN JOC».

VOTA

ACLARIMENT PELS LECTORS

"ES MOLÍ NOU", com a revista del poble, tenia previst fer una entrevista a tots els caps de llista dels grups polítics que durant els propers quatre anys han de formar el nostre Ajuntament. Les preguntes eren les mateixes per a tots, per a què així els votants poguessin unificar criteris i aclarir el seu propi pensament, en els camps: polític, econòmic, social, cultural i Lleis de Règim Local.

Vaig trobar a Bernat Garí, el dia del Ram i li vaig proposar l'esmentada entrevista. La seva resposta fou la següent: "Xesc em sap greu per a tu, però jo d'Es Molí Nou no en

vull saber res".

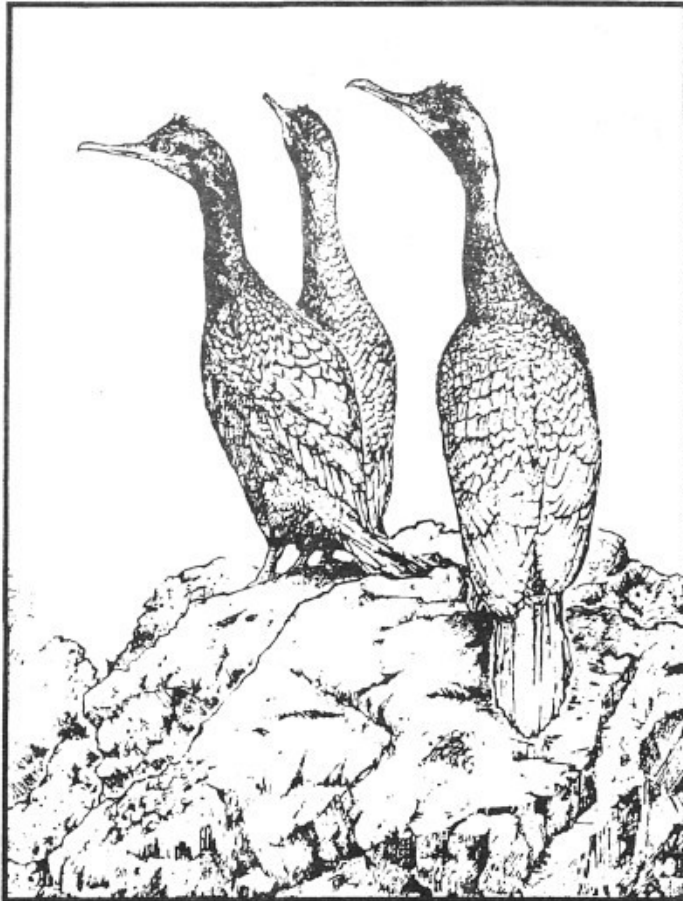
La idea d'aquesta sèrie d'entrevistes va esser exclusivament meva, amb totes les conseqüències que això implica, però jo també vull exposar el meu punt de vista, (i si tu vols Bernat, la revista també està oberta per a tu). Crec sincerament que els qui han sortit perdent són la gent del poble i no la revista. No és la meva intenció fer una crítica damunt la teva persona. La feina que has feta o has deixat de fer durant aquest quatre anys passats, la JUTJARAN les urnes el pròxim dia 10 DE JUNY.

FRANCESC AMENGUAL

CABRERA, EL PARC NACIONAL DE LES BALEARS

Claustre de Sant Antoniè, Palma de Mallorca
19 de Maig a 6 de Juny de 1987

Exposició organitzada pel
**GRUP BALEAR D'ORNITOLOGIA
I DEFENSA DE LA NATURALESA**

CICLE DE CONFERÈNCIES

- 22 de Maig (divendres)** La red española de Parques Nacionales presente y futuro
Cosme Morillo, subdirector general d'ICONA
- 29 de Maig (divendres)** Cabrera i els medis insulars
Josep A. Alcover, investigador del CSIC
- 3 de Juny (dimecres)** Reflexiones de un naturalista en torno a Cabrera
Joaquín Araujo, naturalista i escriptor
- 5 de Juny (divendres)** La gestion d'un Parc National maritime et terrestre: Port-Cros (traducció simultània a casa)
André Manche, director del Parc Nacional de Port-Cros (França)

Totes les conferències començaran puntualment a les 20.00 hores, i tendran lloc al **Salo d'Actes de Sant Antoniè** (primer pis del propi local de l'exposició)

CABRERA, EL FUTUR PARC NACIONAL MARÍTIMO-TERRESTRE DE LES BALEARS

Cabrera és el nom d'un petit arxipèlag, constituït per una vintena d'illes i illots, amb una superfície total de poc més de 18 Km², i separat de l'extrem Sud de Mallorca per un freu de 10 Km.

Cabrera és, també, el nom d'un **tesor natural**: el fet que no s'hi hagi arribat a instal·lar cap nucli urbà (a diferència de la majoria d'illes similars del Mediterrani occidental) ha permès la pervivència fins als nostres dies d'un ric mostruari d'espècies rares i ecosistemes molt poc alterats. Les importants colònies d'auells marins (virots, baldrigues, nonetes, gavines vulgars i d'Audouin, corbs marins), les sargantanes endèmiques, falcons marins i àguiles peixeteres, algunes plantes de distribució limitadíssima, un paisatge grandios i uns fons marins ben conservats,... tot contribueix a donar a l'arxipèlag de Cabrera i mar circumdant un valor ecològic de primera magnitud.

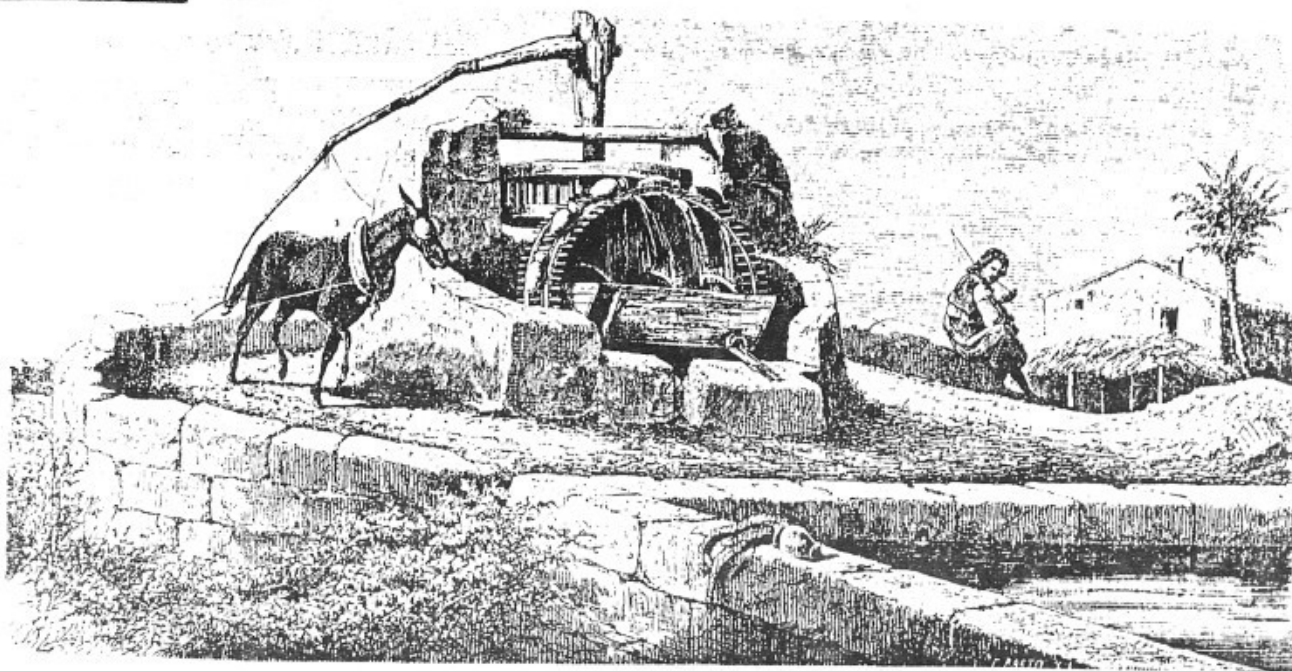
Cabrera és ara objecte de polèmica: des de fa setanta anys, quan va ser ocupada per l'Exèrcit, és zona militar, i cada any s'hi celebren maniobres amb foc real d'efectes devastadors. Des d'abans de l'adveniment de la democràcia a Espanya, un creixent clamor popular demana el final de l'ús militar de Cabrera i la conversió de tot l'arxipèlag i mar que l'envolta en un Parc Nacional marítime-terrestre. Els successius governs han deixat sense complir les reiterades promeses fetes en aquest sentit.

La creació del Parc, mitjançant una llei, és competència de les Corts, a proposta del Govern o d'un grup parlamentari. Espanya té 9 Parcs Nacionals (5 a la Península, 4 a Canàries i cap a Balears), tots ells —paradoxalment— creats durant el règim anterior. Espanya és (possiblement amb Albània) l'únic país mediterrani europeu que encara no té cap parc o reserva marítime-terrestre.

Ni l'obstinació de l'Exèrcit en mantenir Cabrera com a territori militar, ni la por als problemes jurídics plantejats per un eventual retorn de l'arxipèlag a mans privades, ni el pretext que amb un Parc Cabrera estaria menys ben guardada que ara, res no pot ajornar per més temps una decisió de l'Administració que doni compliment a allò que avui ja és una demanda internacional.

Cabrera és, finalment i per damunt de tot, una **esperança per al futur**. El Parc que volem, i que ben prest ha de ser realitat, protegirà de qualsevol degradació tot el petit arxipèlag i una franja marina envoltant d'algunes milles d'ample, on la pesca i la navegació estaran sotmeses a control especial. Totes les illes, exceptuant Cabrera Gran, i alguns sectors marítims, seran declarats Reserva Integral, d'accés prohibit als visitants.

La seu del Parc, amb la direcció, administració, museu i serveis, estaran a la Colònia de Sant Jordi. Els milers de visitants de tot el món, desitjosos de descobrir la Natura mediterrània inalterada i ben disposats a respectar l'estricta reglamentació del Parc, seran una font molt important de riquesa per a la comarca. Hi haurà una guarderia suficient i ben dotada de mitjans per a la vigilància i orientació dels visitants, i l'Administració assignarà al Parc un pressupost anual proporcionat al tresor natural que està en joc.

TEMPS DE... PEBRES I TOMATIGUES

— ANTONI TORRETES —

Havent passat un any des de l'aparició de la primera columna de temàtica referent a les tasques de fora-vila, el contingut dels següents escrits tindrà un caràcter monogràfic. Es a dir, sols es parlarà d'un tema en concret que serà la tasca més específica de cada mes: sembrar, vermar, batre,...

Així doncs, en el mes de maig hem de tractar de la sembra de pebrers i tomateres.

Si heu seguit els anteriors escrits, us n'haureu adonat que com a primera mesura per una bona sembra aconsellavem la bona preparació del goret i l'enllestiment posterior per a obtenir una bona sembra i uns millors resultats.

Malgrat això, avui en dia les noves tècniques agrícoles, la modernització d'instal·lacions, la utilització progressiva de productes químics,...., fan que a qualsevol hora o dia es trobin al mercat tomateres o pebrers pel consum.

Record que abans sols hi havia un tipus de tomatera de casta grossa. Era molt gustosa malgrat no tingués bona presència, ja que era entorsillada i no gaire grossa. Avui, amb els sistemes d'hibridació, hi ha una gran varietat, gairebé sense diferències entre sí: Olimpe, Flor d'Itàlia, Poros,.... La classe anomenada "Mucha Miel" està

a la baixa i la seva producció quasi ha desaparegut dels nostres horts.

De gran renom i molt emprada des de sempre és la varietat de ramallet, que roman entre nosaltres des de molt temps enrera. Menys coneguda, però molt gustosa i també emprada per "embotellar" és la "Roma", de forma ovalada i popularment coneguda amb el nom de "colló de boc".

Referent als pebrers, la introducció de varietats híbrides no ha donat bons resultats, pel que es conserven les dues castes més populars: blancs i blaus. Endemés d'aquests dos, però menys coneguts hi ha altres varietats com son: pebrers de cirereta, marró -de forma enrodona i molt bons per avinagrar- i de padró -petits i es solen presentar avinagrats com aperitiu-.

Malgrat el bon aspecte exterior de les tomateres, i la gran producció que presenten les noves varietats de tomateres existents avui al mercat, els consumidors enyoram el bon gust que tenien les tomateres d'abans, que amb un bon pebre blanc i un poc de ceba o all feien un inmillorable trampó. Avui, les tomateres no tenen gust de res i, per arreglar-lo, és necessari posar-hi una bona grapada de sal o mig litre d'oli.

PSOE: BIEL "ROSSET"

Gabriel Barceló, és un home de 39 anys, casat i amb dos fills. Actualment viu a Ciutat i és delegat d'una sucursal de "La Caixa". Encara que no visqui a la vila és un gran coneixedor de la problemàtica local. Posseeix amplis coneixements sobre economia i ha seguit sempre el desenvolupament polític de Vilafranca.

És la primera vegada que es presenta a unes eleccions. Encapçala la llista del PSOE perquè la dinàmica de la candidatura en les darreres setmanes no li deixaren escollir altre camí que el d'esser candidat a la batlia pel partit socialista.

- Qui vota els membres de la Comissió de Govern de l'Ajuntament ?.

- El batle.

- Quin any Vilafranca va ser municipi independent?

- Crec que fou en 1813, o al manco aquest any tinguérem el primer batle.

- Quines són les mesures concretes que s'han d'adoptar en el tema del camp d'esports?.

- El primer de tot que s'ha de fer, és clarificar la propietat del terrenys, ja que de moment està molt embullat aquest tema. L'Ajuntament el té cedit per a que en 1991 hi tenguí fet un poliesportiu. Però, qui clarifica el que realment és un poliesportiu ?.

juridicament, la propietat dels terrenys pot resultar molt conflictiva i per tant cal tenir ben clar aquest punt.

- Quin és el nom antic del Puig de Bonany?.

- Segons l'enciclopèdia catalana, abans es deia "Puig de Burguès".

- Com es decideix si un ple ha de ser públic o no ?.

- Per votació dels membres corporatius.

- Es pot fer servir la Unitat Sanitària de la vila com a consulta privada ?.

- Teòricament no.

- Per què ?.

- Perquè és un local de medicina pública i és incompatible l'exercici de la medicina privada dins un local

de medicina pública. Legalment és impossible.

- Què vol dir Vilafranca?

- És una vila amb franquícies otorgades.

- Et comprometeries des de l'Ajuntament a dur endavant una cooperativa agrícola ?.

- Jo crec, que en tot cas qui ha de muntar una cooperativa agrícola han d'esser el mateixos pagesos de la vila. Una vegada muntada, l'Ajuntament ha d'ajudar, però no dirigir. Se'ls ha de donar facilitats per a que la puguin muntar. Per jo, en aquest tema l'Ajuntament no s'hi ha de ficar massa, perquè ho espenyaria.

- Pot haver-hi debat en un ple de l'Ajuntament durant l'apartat de

precis i preguntes ?.

- En el punt de precis i preguntes, no.

- Quins són els dos premis d'Honor de les Lletres Catalanes nats a les nostres illes ?.

- En Francesc de Borja Moll i En Josep Maria Llompart.

- Que significa per a tu la paraula "nacionalisme" ?.

- És un tema una mica delicat, sobretot vist des de Mallorca. El nacionalisme estret seria tota aquella comunitat que tengui una llengua i una història comú, té dret a ser una nació. En la meua opinió Mallorca té dret a demanar ser una nació i a reivindicar una nació mallorquina.

Estic sintonitzat amb la idea dels "pobles d'Europa". Som part d'una nissaga catalana. Però som conscient també que formam part de la història de l'Estat Espanyol, malgrat jo no sigui molt "espanyolista".

- Per què el nom de la nostra llengua és "Català" ?.

- Perquè naixem d'un fet colonitzador català, la vinguda del rei Jaume I. I igual que el parlar de l'Argentina es diu castellà quan conserva les varietats dialectals d'aquelles terres, és perfectament correcte que el nostre xerrar es digui "Català".

- Com trobes que funciona "l'escola pública de la nostra vila" ?.

- Aquest tema ho desconec per complet. Però em dona la impressió de que l'A.P.A no fa gaire coses.

- Qui vota les comissions informatives de

"Es necessari que tots aquells que puguin fer o aportar qualche cosa pel be del poble, trobin els camins necessaris per fer-ho".

l'ajuntament ?.

- El batle.

- Creus que la residència per a la tercera edat ha de ser privada ?.

- En absolut. Jo crec que a la llarga una residència si és privada arriba a fracassar.

- Per què ?.

- Per problemes financers. El mantenir aquesta residència financerament, per molta il·lusió que els vells hi tenguin, arriba un moment en que les persones que hi arriben, tal vegada hi perdin l'il·lusió. El mantenir gent il·lusionada que faci coses, que hi aportin doblers, sense saber massa be allà on van a parar, a mi em pareix molt difícil que a llarg terme arribi a funcionar. A curt terme i molt il·lusionadament posar-ho en marxa, es pot aconseguir. Ara be, difícilment això pot durar molt d'anys, perquè llavors necessitaran unes subvencions públiques que evidentement si són subvencions públiques, l'estament que els aportin voldrà controlar aquesta residència.

Jo som partidari de canalitzar el tema de la residència, tal com ho han fet a Montuïri, a través de l'INSERSO que és un organisme públic, ja que consider una vegada més, que a llarg terme una residència a Vilafranca tal

com està muntada, difícilment sobreviurà.

- Qui va ser l'impulsor del diccionari Català-Valencià-Balear ?.

- El començà Mossen Antoni Mª Alcover i l'acabà En Moll.

- Saps escriure en la nostra llengua ?.

- Sí.

- Escriu qualche cosa per als teus votants per a què ho poguem reproduir a la revista.

- És necessari que tots aquells que puguin fer o aportar qualche cosa pel be del poble trobin els camins de participació necessaris per fer-ho.

- Creus que l'ajuntament ha de fer qualche cosa en el tema de la joventut ?.

- És totalment necessari

- Què, concretament ?.

- Jo començaria a potenciar la joventut des d'abaix. Per exemple en l'esport escolar, posar un monitor a nivell d'aula. Es fa necessari l'impulsar qualsevol activitat de qualsevol jove amb inquietuds culturals i donar-li suport fins allà les possibilitats de l'Ajuntament arribin, perquè recordem que aquest any passat el pressupost fou de 25 milions. En qualsevol activitat cultural o esportiva, l'ajuntament hi ha de posar les pessetes que facin falta.

- Estàs disposat si

"Cal impulsar qualsevol activitat de qualsevol jove".
L'escorxador, pot esser adaptat com a Casa de Cultura".
"Cultura, és aquella activitat que enriqueix l'esperit"

surts elegit, a complir la llei fent declaració a l'Ajuntament dels teus béns i de les teves activitats econòmiques?.

- No hi tenc cap problema.

- Què significa per a tu la paraula "cultura"?

- Cultura és tota aquella activitat que comporta un enriquiment de l'esperit. Cultura tant pot ser llegir un llibre com el muntar qualsevol tipus d'activitat que impedisqui la destrucció d'un paisatge. Cultura és moltes coses.

- Et comprometeries a publicar cada any, com fan a altres llocs, un butlletí informatiu de les activitats de l'Ajuntament, fent referència als acords presos i a l'economia municipal?.

- Crec que a la vila no hi ha el perquè.

Jo pens que els llibres i la documentació han d'estar oberts a tothom i de forma especial a la premsa local, sigui "Santa Bàrbara" o sigui "Es Molí Nou" i que ells mateixos s'encarreguin d'informar al poble. Institucionalitzar butlletins crec que ha de ser una cosa molt freda, ja que al cap i a la fi sols els llegeixin els quatre o cinc que volen la línia institucionalitzada. Pens que a la vila no és necessari, sempre i quan els llibres estiguin oberts a tothom.

- Et comprometeries a crear una casa de cultura per donar cabuda a tots els grups culturals de la vila?.

- Jo crec que la casa de cultura a crear ja està mig creada. Soc un defensor de que

l'Escorxador podria esser perfectament adaptat a una casa de cultura on les instal·lacions ja estan mig fetes.

- Per quins motius i com faries la casa de cultura?.

- En principi perquè jo crec que un dels problemes més greus de qualsevol grup per subsistir, és tenir un lloc on desenvolupar o planificar les seves activitats. Avui, difícilment un grup a un poble com Vilafranca es pot permetre el luxe de pagar un lloguer i amb una casa de cultura quedaria solucionat el problema de la ubicació.

Però en cap moment l'Ajuntament ha d'intentar controlar als grups que estiguin integrats dins la casa.

- Quina diferència històrica hi ha entre "vila" i "poble"?

- Que un poble no té franquícies.

- Aprovaries la construcció a la vila d'un edifici d'estil modern amb més de quatre pisos?.

- No.

- Quines mesures

proposaries en matèria urbanística?.

- Una de les coses que troba a faltar i que em fa molta il·lusió veure muntada, és una plaça gran. Ara bé, jo no conec a l'igual que molta gent, el pla urbanístic de la vila.

- Si fossis batle, inclouries a la Comissió de Govern, membres d'altres grups polítics diferents del teu?.

- Sí, segur que sí.

- Per quins motius?.

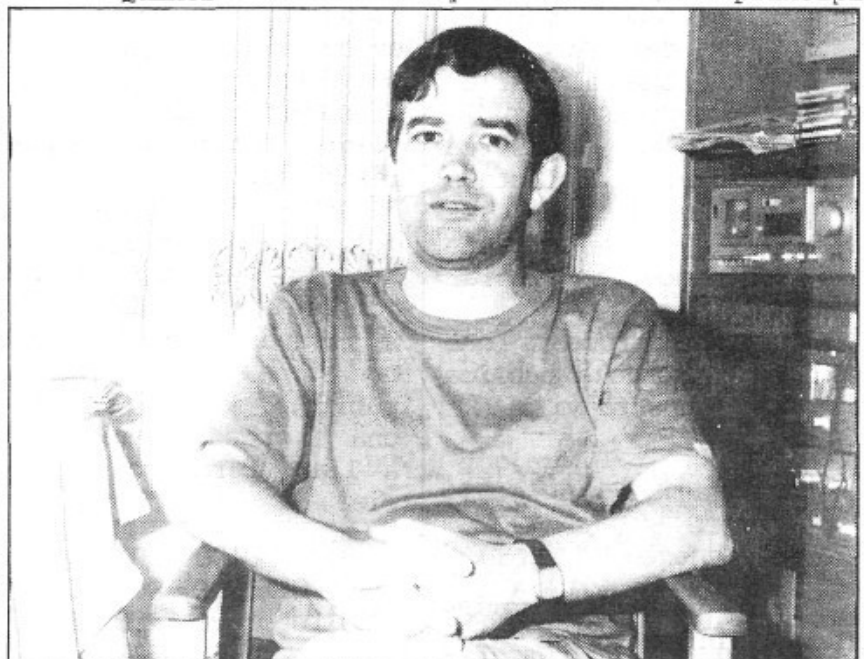
- Perquè, primer, tenim quatre llistes. Segon, salvant les sorpreses, difícilment un grup aconseguirà la majoria absoluta i llavors caldrà fer un pacte de progrés, el que significa que qualsevol persona vàlida, sigui del grup que sigui, convé que estigui dins la comissió de govern del nostre Ajuntament.

- Qui va ser el fundador de la vila?.

- En Pau Sureda de Sant Martí.

- Quin any?.

- No record l'any concretament, però sé que fou a principis

del segle XVII.

- De totes aquestes paraules, defineix les que més t'agradin: poble, estat, nació, Espanya, Mallorca, Països Catalans.

- Poble, és un sentiment de pertànyer a una comunitat que té marcats uns objectius comuns, que són molt més forts que quan ho amplies a nació, estat, o a Països Catalans.

- Qui va ser l'impulsor del Decret de Nova Planta, quin any i que significà per a nosaltres, històricament ?.

- Felip V a principis del segle XVII, devers 1714 o 1715 i històricament significà la unitat reial d'Espanya. Fou el cop més fort per la cultura catalana en tota la seva història.

- Quantes vegades

has anat a la biblioteca de la vila ?.

- Una sola vegada i hi vaig trobar bicicletes, fet que em va fer empenyar molt i me'n tornà quasi de seguida.

- Diguès un parell de títols de llibres que hi ha ?.

- Curiosament em vaig fixar en que a un racó hi havia llibres de cultura oriental.

- Com creus que hauria d'esser "Es Molí Nou"?

- Crec que ha de ser una revista de participació on tothom hi tenguí accés. Ara be jo crec que han d'esser els mateixos membres de la redacció qui han de fer "Es Molí Nou" que ells volen i que ningú els hagi de dir com ha de ser la revista.

- Quin títol de la Constitució regula les Autonomies i que en penses de la nostra?.

- El d'En Fraga, l'octau. Que a damunt que es petita encara l'empram molt poc.

- Saps qui va escriure: "A vegades és necessari i forçós que un home mori per un poble, però mai no ha de morir tot (un poble per un home sol.

- Cre que fou Salvador Espriu.

- Què en penses ?.

- Crec que té tota la raó del món.

TEXTES I FOTOGRAFIES

Francesc Amengual.

BAR EL CRUCIE

MIRIENIDAS

BODAS

COMUNIONES

Carretera Palma-Manacor, km. 41

Teléfono 56 00 73

VILLAFRANCA

PSM: PEP "MERCADER"

Pep Sansó, 33 anys, ens recorda que el crucificaren. Ara veurem com en sortirà d'aquesta.

Repeteix com a candidat en el nostre Ajuntament. A les passades eleccions municipals anava com a número dos dins la llista del PSM. A causa de la dimissió de Jordi Rosselló, el nostre entrevistat passà a ser el cap de l'Oposició.

Home moderat i pensatiu, però no a l'hora d'exercir la política, esquiva el joc frontal de la manera més diplomàtica possible. Si ell fos jugador de futbol i jo l'entrenador, més be el posaria d'extrem esquerre que de davanter centre.

- Qui vota els membres de la Comissió de Govern.?

- El batle.

- Quin any Vilafranca va ser declarada municipi independent?.

No ho sé.

- Quines són les mesures concretes que s'han d'adoptar en el tema del camp d'esports?.

- El primer de tot que s'ha de fer és una planificació de la realitat esportiva de Vilafranca i després s'ha de realitzar el projecte el més aviat possible.

- Quin és el nom antic del Puig de Bonany?.

- No ho sé.

- Com es decideix si un ple ha de ser públic o no?.

- S'ha de proposar

i qui-no a votació.

- Es pot fer servir la Unitat Sanitària de la Vila com a consulta privada?.

- Crec que si l'Ajuntament ho aprova sí.

- Per què?.

- Crec que pagant unes despeses mínimes, diríem que en concepte de manteniment, i també perquè crec que és el lloc allà on el pacient estaria més ben servit.

- Què vol dir Vilafranca?

- La mateixa paraula ho diu: Vila exempta d'imposts.

- Et comprometeries des de l'Ajuntament a dur endavant una cooperativa agrícola?.

- Sí, lògicament.

Com la duries endavant?.

- El primer de tot

que s'hauria de fer seria reunir tots els pagesos perquè aportassin les seves idees. Crec que els beneficiats són els que millors idees poden aportar-hi. També una cosa molt important seria partir de l'experiència d'altres cooperatives existents a l'Illa.

- Hi pot haver debat en el ple de l'Ajuntament durant l'apartat de precís i preguntes?.

- No.

- Qui són els dos premis d'honor de les Lletres Catalanes nats a les nostres Illes?.

- Un crec que és el senyor Moll, i l'altre no ho sé.

- Què significa per a tu la paraula "naciona-

lisme"?

- Nacionalisme significa poder viure la pròpia identitat. Representa per a mi el concepte més ample de consciència de poble i de nació.

- Per què el nom de la nostra llengua és "català"?

- Perquè les arrels de la història així ho reflecteixen.

- Com trobes que funciona l'escola "d'allà dalt"?

- L'experiència en el nostre poble respecte a l'ensenyament no és gens optimista. Per posar un exemple et diré que l'any passat al nostre poble, a la nostra escola hi havia una pedagoga i enguany no -ignor els motius-. Això posa en evidència unes necessitats prioritàries quant a educació, ja que el futur de la Vila depèn de l'educació que rebim els nostres fills.

- Qui vota el president de les Comissions Informatives de l'Ajuntament?

- El batle.

- Creus que la residència per a la tercera edat ha de ser privada?

- No.

- Per què?

- Perquè difícilment funcionarà. En canvi si és pública, el PSM sempre ha estat a favor d'un patronat que la dirigís, podrà rebre més ajudes i serà més oberta, es a dir, que tothom hi pugui entrar sense que t'excloquin perquè un cert moment la criticaves. Endemés, hem d'esser conscients que una residència pública ha d'esser ajudada en tot el possible perquè pensem que un dia aquell

"El vot de cada vilafranquer ha d'esser el vot de la seva consciència".

"A la joventut se la de potenciar al màxim".

lloc pot haver d'esser ca nostra.

- Qui va ser l'impulsor del diccionari Català-Valencià-Balear?

- Mossen Alcover.

- Saps escriure en la nostra llengua?

- Sí.

- Escriu qualche cosa per als teus votants per a què ho poguem reproduir a la revista.

Que el teu vot sigui el vot de la teva consciència.

- Creus que l'Ajuntament ha de fer qualche cosa en el tema de la joventut?

- Sí.

- Què, concretament?

- Evidentment la joventut, com he dit abans en el tema de les escoles, és el futur del nostre poble i, per tant, s'ha de potenciar al màxim. Com?, mira, el jove té més temps lliure del que pensam els grans, cosa que a nosaltres ens pareix impossible, però és la realitat i això ho hem d'admetre ens agradi o no. La joventut té avui en dia una sèrie de problemes com és per exemple la droga; per tant és essencial que l'Ajuntament informi sobre els perills que conseqüentment duu la droga. Per altra banda, hi ha un camp d'esports o millor dit "unes runes romanes" que també és un tema urgent. S'haurien de potenciar excursions, viatges -intercanvis

de joves de diferents comunitats autònomes-, grups d'esplai, etc. que tot això, si no funciona sol, ha de partir del propi Ajuntament

- Estàs disposat, si surts elegit, a complir la llei fent declaració a l'Ajuntament dels teus béns i de les teves activitats econòmiques?

- Sí.

- Què significa per a tu la paraula "cultura"?

- Si mal no record, el Senyor Gilet, Conseller de Cultura, va contestar a aquesta mateixa pregunta: "Es Bous de Costix". Evidentment jo pens que és qualche cosa més.

- Et comprometeries a crear una casa de cultura per donar cabuda a tots els grups culturals de la Vila?

- Sí.

- Per què i com?

- Mira, és ben senzill.

Jo diria que perquè és la primera riquesa del poble. Com?, home, és fonamental crear un lloc on tots els grups tenguin cabuda al marge de les diferències ideològiques que hi pugui haver. Això pel que respecte a les que ja hi ha i com és natural a les de possible creació.

- Et comprometeries a publicar cada any, com fan a altres bandes, un butlletí informatiu de les activitats de l'Ajuntament fent referència especial als acords

"Nacionalisme, significa poder viure la pròpia identitat"

"Si surt elegit batle, em comprometo a crear una cooperativa agrícola, des de l'Ajuntament".

presos i a l'economia municipal?.

- Cada any no perquè és massa temps sense informar al poble. Com a mínim tres o quatre vegades per any.

- Quina diferència hi ha entre "vila" i "poble"?

- Pareix ésser que poble té més autonomia que vila.

- Aprovaries la construcció a la vila d'un edifici d'estil modern amb més de quatre pisos?.

- No, aquí la llei diu que només es poden fer dos pisos i sala, màxim.

- Quines mesures concretes proposaries en matèria urbanística?.

- Les que donassin el to, quant a l'ambient que hi ha a l'entorn.

- Si fossis batle, inclouries a la Comissió de Govern, membres d'altres grups polítics diferents del teu?.

- Sí, crec que s'ha de ser obert.

- Per què?.

- Has de tenir en compte que una vegada entrat dins l'Ajuntament, la política de partit ha de desaparèixer per donar lloc fonamentalment al benefici del poble. I així com més idees hi hagués, més repercutiria sobre el nostre col·lectiu.

- Qui va ser el fundador de la Vila?.

- No ho sé.

- Quin any?.

- Tampoc ho sé.

- De totes aquestes paraules, defineix les que més t'agradin: Poble, Estat, Nació, Espanya, Mallorca, Països Catalans.

- Poble. Perquè ha estat allà on he nascut i he estimat i, conse-

qüentment, he lluitat i seguiré lluitant per millorar-lo.

- Qui va ser l'impulsor del Decret de Nova Planta, quin any i que significa per a nosaltres històricament?.

- Felip V, al segle XVIII. Va significar l'opressió de la nostra llengua, cultura,..., amb una paraula, voler esborrar la nostra pròpia identitat.

- Quantes vegades has estat a la Biblioteca de la Vila?.

- Hi he anat, però concretament ignor el nombre exacte.

- Dignes un parell de títols de llibres que hi ha allà?.

- L'enciclopèdia Espasa, les rondalles mallorquines, etc.

- Com creus que hauria de ser "Es Molí Nou"?

- Crec que hauria de ser un poc més imparcial. El veig un poc partidista.

- Quin títol de la Constitució regula les autonomies i què en penses de la nostra?.

- L'article 143. La nostra simplement fa rialles.

- Saps qui va escriure: A vegades és necessari i forçós que un home mori per un poble, però mai ha de morir tot un per un home sol. (poble)

- Això pot ésser del "Che" i pot ésser de'n Pere.

- Què en penses?.

- Crec que parlen per sí soles.

TEXTES I FOTOGRAFIES

Francesc Amengual.

ESQUERRA NACIONALISTA

RESPOSTES A LES ENTREVISTES

AQUI TENIU LES RESPOSTES CORRECTES A LES PREGUNTES DE LES ENTREVISTES SOBRE ELS TEMES D'HISTORIA, CULTURA I LLEI DE REGIM LOCAL.

- Qui vota els membres de la Comissió de Govern de l'Ajuntament?

- Els nomena el batle directament d'entre els regidors. No els vota ningú, a no ser el poble a les eleccions.

- Quin any Vilafranca va ser declarada municipi independent?

- El 1.820.

- Quin és el nom antic del Puig de Bonany?.

- Puig de Burgues.

- Com es decideix si un ple ha de ser públic o no?.

- S'ha de proposar al ple i s'ha de votar.

- Què vol dir "Vilafranca"?

- Ve de Vila -que té el mateix significat en llatí- i de franc -paraula d'origen germànic que vol dir exempt d'imposts-.

- Hi pot haver debat en el ple de l'Ajuntament durant l'apartat de precís i preguntes?.

- No.

- Qui són els dos premis d'Honor de les Lletres Catalanes nats a les nostres illes?.

- Francesc de Borja Moll i Josep Maria Llopart

- Qui vota el president de les comissions informatives de l'Ajuntament?.

- El batle, per llei.

- Qui va ser l'impulsor del diccionari Català-Valencià-Balear?.

- Mossen Antoni Maria Alcover.

- Quina diferència històrica hi ha entre "vila" i "poble"?

- Una vila és un poble però amb títols i prerrogatives honorífics com els que no pot tenir una ciutat.

- Qui va ser el fundador de la Vila?.

Pau Sureda de Santmartí i d'Alenzell

- Quin any?.

- El 1.620.

- Qui va ser l'impulsor del Decret de Nova Planta, quin any?.

- Felip V, l'any 1.715.

- Quin títol de la Constitució regula les Autonomies?.

- El títol 8è.

- Saps qui va escriure:

A vegades és necessari i forçós que un home mori per un poble, però mai no ha de morir tot per un home sol. (un poble

- Salvador Espriu, al llibre "La Pell de Brau".

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DE LA PREMSA FORANA.

El dimarts 13 d'abril, a les 8,30 del vespre fou presentat en el Teatre Municipal de Manacor el LLIBRE DE LA PREMSA FORANA. L'acte fou presidit per Jeroni Albertí, President del CIM. El vilafranquer Joan Bauzà, gran coneixedor del món periodístic, analitzà en una llarga i encertada intervenció, el passat, present i futur de la premsa forana a Mallorca. Una vegada acabat l'acte de presentació del llibre, la festa continuà amb un sopar a un restaurant de Porto Cristo. El llibre és un recull de totes les publicacions foranes, amb dades biogràfiques de cada una. Vilafranca, com sabeu compta amb dues revistes associades a la "PREMSA FORANA", "Santa Bàrbara" i aquesta que teniu en les mans.

NAIXEMENTS

Angela Maria Màs Bassa, filla de Bartomeu i de Maria, naixia el 16 d'Abril. ENHORABONA.

Pep Barceló Riera, arribava a aquest món, el 30 d'abril. Són els seus pares, Biel i Catalina. ENHORABONA.

DEFUNCIONS

Aina Maria Bauzà Bauzà, ens deixava dia 24 d'abril als 73 anys. Descansi en Pau.

Bernat Más Gomila, passava a millor vida el 27 d'abril als 67 anys. Descansi en Pau.

Antònia Amengual Ribas, als 89 anys, també ens deixava el 29 d'abril. Descansi en Pau.

RECTIFICACIONS

Endemés d'una errada en el títol de la portada del passat número 11, on "Pascua" tocava escriure's "PASQUA", en l'apartat de defuncions allà on deia "Joan Barceló Font, el 12 d'abril", tocava dir "Biel Barceló Font el 10 d'abril".

PRESSUPOST DE L'AJUNTAMENT

El passat 30 d'abril en el ple extraordinari celebrat a l'Ajuntament, fou aprovat el pressupost ordinari per enguany i que puja a 28.500.000.- de pessetes, uns quatre milions més que l'any anterior.

INSPECCIO DE COTXES

Posam en coneixament dels propietaris dels cotxes o vehicles matriculats entre 1972 i 1974 fins a la matrícula PM-0091-G que tenen obligació de passar la inspecció o revisió corresponent abans del 31 de desembre d'enguany.

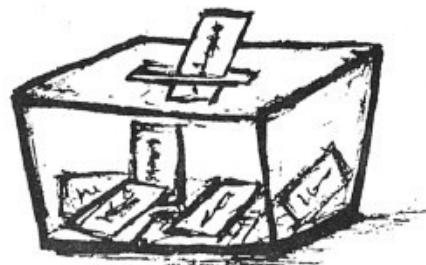
IV TORNEIG DE FUTBITO

Ja es prepara de valent el IV TORNEIG LOCAL DE FUTBOL SALA LA BEATA 1987. El termini per a la inscripció d'equips finalitza el 29 de maig, segons ens ha informat el grup organitzador del torneig. Entre les novetats més importants cal destacar que l'edat mínima per poder jugar en aquest torneig és de 15 anys complits. Fent una mica de memòria de les passades edicions, recordem que no hi ha fins ara cap equip que hagi guanyat el torneig en dues ocasions. En la primera edició, "Ses Gaceles" es proclamà campió, en la segona seria "Es Niu" i en la tercera, que es disputà l'any passat "Es Cantó" la guanyaria. Per a aquest quart torneig s'espera que siguin entre 8 i 10 els equips participants.

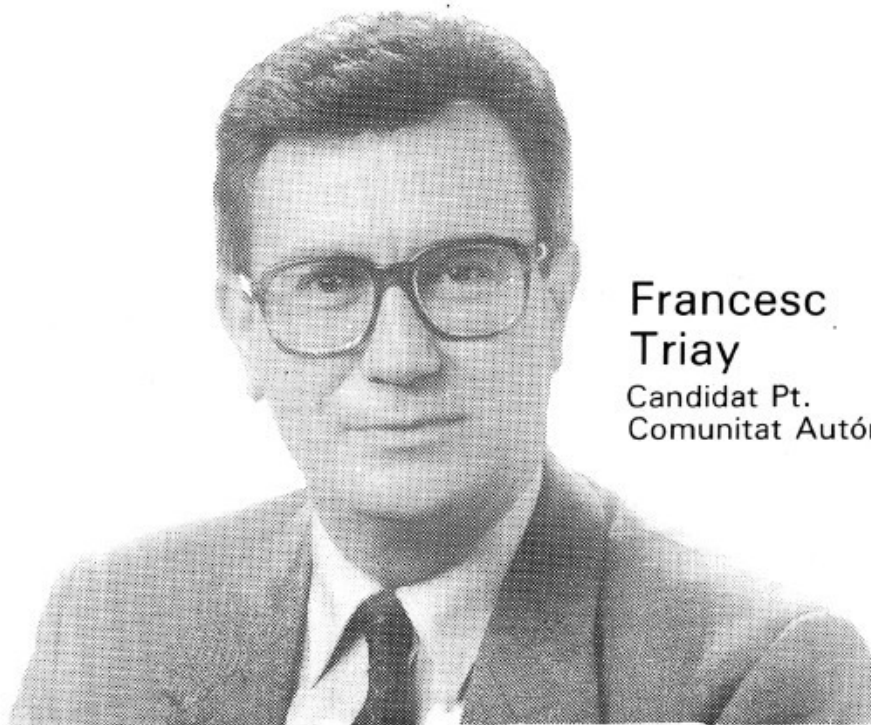
PRESENTACIO DE CANDIDATURES

Entram ja de ple dins la campanya electo- i els grups polítics de la vila, tant AP com PSOE, PSM o UM, s'afanyen en donar la millors de les impressions sobre la seva candidatura. El PSM fou el primer en presentar-la el dissabte 16 de maig amb la presència de Mateu Morro. El PSOE ho feia el dimarts 19 de maig amb la presència de Francesc Triay i Miquel Oliver. Dia 30 segons ens han confirmat des d'UM, aquest grup ferà la seva presentació amb la presència de Jeroni Albertí. Segons fonts del PSOE el dimecres 3 de juny, Josep Moll i segurament el president del Congrés de Diputats Felix Pons, faran un volta pel mercat de la vila.

10 DE JUNY, ELECCIONS

Per les coses ben fetes

Francesc
Triay
Candidat Pt.
Comunitat Autònoma

VOTA PSOE

JORDI "DE SA PLAÇA"

"L' objectiu prioritari del nostre grup, és donar una transparència absoluta a les actuacions municipals i promoure la participació de tot el poble en la tasca de fer progressar, nosaltres i VOSALTRES, aquesta vila que tots estimam".

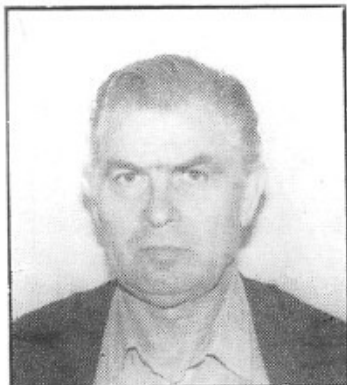
BIEL "ROSSET"

"Es necessari que tots aquells que puguin fer o aportar qualque cosa pel be del poble, trobin els camins necessaris - per fer-ho".

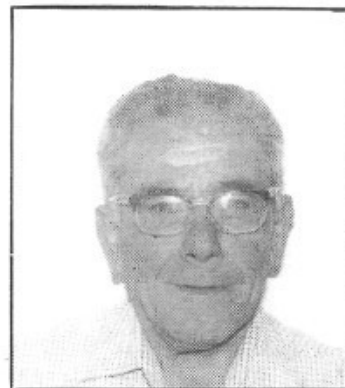
BIEL "NOGUERA"

"El grup del PSOE-Vilafranca arriba a l' Ajuntament de la vila per promoure la col.laboració entre tots i treballar amb serietat i consciència".

ANDREU "CAMINER"

"Dedicarem el nostre temps a donar solucions, cercant sempre el diàleg com a millor camí per permetre la convivència entre tots, per molt allunyades que estiguin les nostres maneres de pensar o de fer les coses".

JORDI "PALONI"

"El PSOE-Vilafranca vol fer servir la seva tasca com a fonaments sobre els quals poguem aconseguir una VILAFRANCA MILLOR".

MIQUEL "CAET"

"Defensarem il.lusionadament el nostre programa de feina, amb la certesa d'haver complert amb l'obligació de donar alternatives a un ampli sector de vilafranquers, que des de la MODERACIÓ defensen un sistema de convivència".

- 7- Joan Sastre.
- 8- Josep Boix.
- 9- Josep Nicolau.
- 10- Tomeu Estrany.
- 11- Margalida Garcias.
- 12- Joan Estrany.
- 13- Francesc Rosselló.

